

POSILANEKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
OBRANY
ČESKÉ
REPUBLIKY

VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV

Předseda Poslanecké snĚmovny Parlamentu České republiky
pan Jan Hamáček

ministr obrany České republiky
pan Martin Stropnický

a ředitel Vojenského historického ústavu Praha
plukovník Aleš Knížek

si Vás dovolují pozvat na mezinárodní vědeckou konferenci

.....

1916 – V PASTI VÁLKY, MÍR V NEDOHLEDNU

z cyklu Vojenského historického ústavu Praha
Léta do pole okovaná 1914–1918

.....

v úterý **20. září** a ve středu **21. září 2016**
v Poslanecké snĚmovně Parlamentu České republiky
sál č. 205, 2. patro,
SnĚmovní 1, Praha 1

PROGRAM KONFERENCE

úterý 20. září 2016

09:00–09:55

prezence účastníků

Slavnostní zahájení konference

10:00–10:15

- úvodní slovo ředitele Vojenského historického ústavu Praha plukovníka Aleše Knížka
- úvodní slovo předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky pana Jana Hamáčka
- úvodní slovo ministra obrany České republiky pana Martina Stropnického

PANEL 1

10:15–11:15

moderátor Karel Straka

- Gerhard Artl
Die schwere Krise des Koalitionskrieges: Verdun – Asiago – Luck
Těžká krize koaliční války: Verdun – Asiago – Luck
- Günther Kronenbitter
Probleme der Koalitionskriegsführung der Mittelmächte 1916
Problémy koaličního vedení války Ústředních mocností v roce 1916
- Jan Županič
Rakousko-Uhersko a obnovení polského království

přestávka na kávu

11:15–11:30

PANEL 2

11:30–12:45

moderátor Ivo Pejčoch

- Jan Rychlík
Vstup Rumunska do první světové války: příčiny, okolnosti, důsledky
- Richard Stojar
Nové periferní bojiště v jihovýchodní Evropě – ambice, deziluze a agónie dalšího aktéra

- Hannes Leidinger
Schmutzige Kriege, asymmetrische Kriege, irreguläre Kriege – Österreich-Ungarn im internationalen Vergleich
Špinavé války, asymetrické války, neregulérní války – Rakousko-Uhersko v mezinárodním srovnání
- Boris Moskovič
Represe, násilí, odpor – život v okupovaném Srbsku v průběhu roku 1916

oběd

12:45–14:00

PANEL 3

14:10–15:10

moderátor Jaroslav Láník

- Thomas F. Schneider
Pacifist Camouflage: War Reports in the Berliner Tageblatt in 1916
Pacifistická kamufláž: válečné zprávy v Berliner Tageblattu v roce 1916
- Janusz Wesołowski
The Lublin Publishing Movement in 1916
Lublinské nakladatelské hnutí v roce 1916
- Verena Moritz
„...die Haltlosigkeit aller in den feindlichen Staaten verbreiteten Nachrichten...“ – Die Presseberichterstattung über die Kriegsgefangenen im Habsburgerreich
„...nepodloženost všech zpráv rozšiřovaných v nepřátelských státech...“ – tiskové zpravodajství o válečných zajatcích v habsburské říši

přestávka na kávu

15:10–15:30

PANEL 4

15:30–16:30

moderátor Jaroslav Láník

- Ludmila Fialová
Rok 1916 ve světle dat demografické statistiky českých zemí
- Zdeněk Jindra
Válečné hospodářství Rakouska-Uherska v plném rozmachu 1914–1917
- Martin Jemelka
Když ševci vedli vojnu za císaře pána: přelomový rok 1916 v dějinách obuvnické firmy Tomáš & Antonín Baťa, Zlín

PANEL 5

16:30–17:45

moderátor Jiří Plachý

- Petra Svoljšak
Gorizia (Gorica), a City between Two Fires
Gorizia (Gorica), město ve dvou ohních
- Karel Řeháček
Vždy věrná Plzeň v roce 1916 – období zlomu
- Zbyněk Sturz
Velká válka na malém městě v roce 1916: Tschechisch – nicht böhmisch, zákopy ve Znojmě a Nepalte pýř!
- Jitka Jonová
Válečné obsazování arcibiskupských stolců v Olomouci a Praze roku 1916

číše vína pořádaná ředitelem Vojenského historického ústavu Praha plukovníkem Alešem Knižkem pro účastníky konference spojená s vernisáží dvojice putovních výstav věnovaných první světové válce:

- ◆ Ve znamení červeného kříže – péče o raněné a nemocné vojáky za první světové války
  - ◆ Pražský pepík ve světové válce, 1915–1917
Armádní muzeum Žižkov, U Památníku 2, Praha 3
- 19:00–21:30

středa 21. září 2016

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, sál č. 205, 2. patro,
Sněmovní 1, Praha 1.

prezence účastníků

08:15–09:00

PANEL 6

09:00–10:45

moderátor Tomáš Kykal

- Christian Stachelbeck
Taktisches Lernen im Krieg: Das Gefecht der verbundenen Waffen und die Materialschlacht im Denken der deutschen Armee 1916
Učení se taktice za války: boj spojených druhů vojsk a materiálová bitva v myšlení německé armády v roce 1916

- David Adam Ligeti
Between Fear and Hope: the Ominous Summer of 1916 through the Eyes of Austro-Hungarian Chief of Staff Franz Conrad von Hötzendorf
Mezi strachem a nadějí: zlověstné léto roku 1916 očima rakousko-uherského náčelníka generálního štábu Franze Conrada von Hötzendorf
- Alexander Querengässer
The Baranovichi Offensive – Sideshow to Brusilov's Attack
Ofenzíva na Baranoviči – vedlejší jeviště Brusilovova útoku
- Jevgenij Vladimirovič Volkov
Remembering the Great War: Two Views of Russian Emigrants from California
Vzpomínání na Velkou válku: dva pohledy ruských emigrantů z Kalifornie
- Radim Kapavík
Zajetí olomouckého c. k. zeměbranceckého pěšího pluku č. 13 u Peremylu 20. 7. 1916
- Jiří Hutečka
Ztracenci uctívající pohlaví: mužnost a sexualita českých vojáků Velké války v pramenech osobní povahy

přestávka na kávu
10:45–11:00

PANEL 7

11:00–12:15

moderátor Tomáš Jakl

- Michael S. Neiberg
American Responses to the War in Europe, 1916
Americké reakce na válku v Evropě, 1916
- Václav Horčíčka
Prezidentské volby v USA v roce 1916 a jejich vliv na průběh první světové války
- Thomas Schmutz
All Quiet on the Eastern Front? War and Diplomacy in the Middle East in 1916
Na východní frontě klid? Válka a diplomacie na Středním východě v roce 1916
- Jaroslav Bouček
Arabské povstání 1916: asymetrická válka jako východisko z pasti války

oběd
12:15–13:15

PANEL 8

13:15–14:45

moderátor Jiří Rajlich

- František Hanzlík

Krajané v USA a jejich podpora projektu vzniku samostatného státu Čechů a Slováků, pomoc čs. zahraniční akci v průběhu roku 1916

- Mario Giulio Salzano

Imprisonment of War in Italy. Fonte d'Amore Concentration Camp and the Czechoslovak Legion 1915–1919

Váleční zajatci v Itálii. Shromažďovací tábor ve Fonte d'Amore a československé legie 1915–1919

- Dalibor Vácha

Medkův šestnáctý rok

- Peter Chorvát

Činnost' Milana Rastislava Štefánika v roku 1916

- Jan Grisa

„Jako Pilát do kréda“: Josef Zamazal, ten čtvrtý v Kramářově procesu

PANEL 9

14:45–15:45

moderátor Prokop Tomek

- Dagmar Martinková

Václav Vondrák a zajatecká otázka

- Piotr Szlanta

Experiences of Polish Soldiers of Imperial Armies of Russia, Germany and Austria-Hungary as POWs

Zkušenosti polských vojáků ruské, německé a rakousko-uherské armády jako válečných zajatců

- Bohuslav Rejzl

Repatriace válečných uprchlíků z obcí a barákových táborů v českých zemích v letech 1915–1916

přestávka na kávu

15:45–16:00

PANEL 10

16:00–17:30

moderátor Jindřich Marek

- Milena Lenderová

Vliv přidělového hospodářství a nedostatku na odívání a obouvání osob v zázemí

- Martina Halířová
Počátek hladu, jeho vliv na mladou populaci a pokusy o jeho řešení
- Jaroslava Smetanová
Vzpomínky na válečné strádání v zázemí 1916 očima kronikářů jižních Čech
- Václav Smrčka – Vlasta Mádlová
Stravovací potíže rakousko-uherské armády i civilního obyvatelstva v roce 1916 vlivem blokády. Změny v zásobování armády a specializované lazarety
- Lenka Vandrovcová
„Domy uzdravení“ v Táboře v roce 1916

PANEL 11

17:30–18:45

moderátor Jan Šach

- Tomáš Kykal
Projekt evidence padlých, zemřelých a nezvěstných vojáků v první světové válce – perspektivy vývoje a možnosti statistického využití dat
- Marco Mantini
Austro-Hungarian Logistic Structure and Cemeteries in Upper Soča Valley
Rakousko-uherská logistická struktura v Horním Posočí a tamní hřbitovy
- Tadej Koren – Petra Testen
The Walk of Peace from the Alps to the Adriatic – an International Historical Area
Cesta míru od Alp k Jadranu – mezinárodní historická oblast
- Kinga Alina Langowska
Environmental Degradation during World War I and the Attempts to Rescue the Natural Environment on the Example of Hugo Conwetz and his Action on the Eastern Front between 1915 and 1916
Zhoršování životního prostředí během první světové války a pokusy o jeho záchranu na příkladu činnosti Huga Conwetz na východní frontě mezi lety 1915 a 1916

Závěrečné shrnutí:

18:45–18:55

Jan Županič

čtvrtek 22. září 2015

návštěva Vojenského technického muzea v Lešanech

(Lešany u Týnce nad Sázavou)

09:00–15:00

Prosíme o potvrzení účasti.

Počet míst na konferenci je omezen.

Prosíme o potvrzení Vaší účasti do 16. září 2016

na telefonním čísle **+420 973 204 900**,

nebo prostřednictvím e-mailové adresy: **konference@vhu.cz**

Poznámka:

- referát 15 minut
- diskuze na závěr každého panelu maximálně 15 minut

SEZNAM REFERUJÍCÍCH (v abecedním pořadí):

- Hofrat Dr. phil. Gerhard Artl (Österreichisches Staatsarchiv – Kriegsarchiv, Wien)
- PhDr. Jaroslav Bouček, CSc. (Správní archiv ministerstva zdravotnictví, Praha)
- Doc. RNDr. Ludmila Fialová, CSc. (Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha)
- Mgr. Jan Grisa (Filozofická fakulta, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem)
- Mgr. Martina Halířová, Ph.D. (Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice)
- prof. PhDr. František Hanzlík, CSc. (Fakulta vojenského leadershipu, Univerzita obrany, Brno)
- prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D. (Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha)
- Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D. (Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové)
- Mgr. Peter Chorvát, Ph.D. (Vojenský historický ústav, Bratislava)
- PhDr. Martin Jemelka, Ph.D. (Masarykův ústav a archiv Akademie věd České republiky, v. v. i., Praha)
- prof. PhDr. Zdeněk Jindra, CSc. (emeritní profesor Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Praha)
- PhDr. Jitka Jonová, Th.D. (Cyrilometodějská teologická fakulta, Univerzita Palackého, Olomouc)
- Ing. Radim Kapavík (Signum Belli 1914)
- Mag. Tadej Koren (Fundacija Poti miru v Posočju, Kobarid)
- prof. Dr. Günther Kronenbitter (Philologisch-Historische Fakultät, Universität Augsburg)
- Mgr. Tomáš Kykal (Vojenský historický ústav Praha)
- Kinga Alina Langowska, M.A. (LVR-Archäologischer Park Xanten)
- Mag. Dr. Hannes Leidinger (Institut für Geschichte, Universität Wien)
- prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc. (Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice)
- Dr. David Adam Ligeti, Ph.D. (VERITAS Research Institute for History, Budapest)
- Mgr. Vlasta Mádllová (Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, v. v. i., Praha)
- Dr. Marco Mantini (Gruppo ricerche e studi Grande guerra CAI SAG, Trieste)
- Mgr. Dagmar Martinková (Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha)
- Mag. Dr. Verena Moritz (Institut für Geschichte, Universität Wien)
- PhDr. Boris Moskovič (Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, v. v. i., Praha)
- prof. Michael S. Neiberg, Ph.D. (US Army War College, Carlisle PA)
- Alexander Querengässer, M.A. (Philosophische Fakultät, Universität Potsdam)
- Mgr. Bohuslav Rejzl (Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha)
- prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc. (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha)
- PhDr. Karel Řeháček (Státní oblastní archiv v Plzni; Pedagogická fakulta, Západočeská univerzita, Plzeň)
- Mario Giulio Salzano, M.A. (Facoltà di Scienze politiche, Università degli Studi di Teramo)
- Thomas Schmutz, M.A. (Center for the History of Violence, University of Newcastle, Australia)
- Dr. habil. Thomas F. Schneider (Erich Maria Remarque-Friedenszentrum, Universität Osnabrück)
- Mgr. Jaroslava Smetanová, Ph.D. (Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova univerzita, Brno)
- doc. MUDr. Václav Smrčka, CSc. (1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova, Praha)
- Obstlt. Christian Stachelbeck, Ph.D. (Zentrum für Militärgeschichte und Sozialwissenschaften der Bundeswehr, Potsdam)
- Mgr. Richard Stojar, Ph.D. (Centrum bezpečnostních a vojenskostrategických studií, Univerzita obrany, Brno)
- Mgr. Zbyněk Sturz (Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové)
- Petra Svoljšak, Ph.D. (Zgodovinski inštitut Milka Kosa, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana)
- prof. Dr. hab. Piotr Szlanta (Instytut Historyczny, Uniwersytet Warszawski)
- Petra Testen, Ph.D. (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana)
- PhDr. Dalibor Vácha, Ph.D. (Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice)
- Mgr. Lenka Vandrovcová (Husitské muzeum, Tábor)
- prof. Jevgenij Vladimirovič Volkov, Ph.D. (Istoričeskij fakultet, Južno-Ural'skij Gosudarstvennyj Universitet, Čeljabinsk)
- Janusz Wesołowski, Ph.D. (Muzeum Wojska Polskiego, Warszawa)
- prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D. (Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha)